

Literatura Medieval

Sociedade feudal:

- nobreza
- clero
- campestres
- aparece a burguesía
- conflitos:
 - XII-Portugal
 - XIII-Reconquista, Afonso X, Fernando III, Primeiros levantamentos
 - XIV-Loitas entre Pedro-Henrique
 - XV-Irmandiños

Vías de penetración do influxo provenzal:

- Camiño de Santiago
- monxes de Cluny
- nobres franceses na Reconquista
- trovadores franceses nas cortes cristiás peninsulares

Cronoloxía:

- Etapa primitiva XII-XIII
- Esplendor:
 - etapa afonsina: 1240-1280 (Afonso X Castela e Afonso III Portugal)
 - etapa dionisiaca: Don Dinís e Conde de Barcelos (1354)
- Decadencia:
 - escola galego-castelá: Cancioneiro de Baena (1445)
 - escola castelá-portuguesa: Crónica Geral de G^a de Resende (1516)

Cancioneiros:

- Ajuda:
 - códice manuscrito no pazo portugués de Ajuda
 - XIII-XIV
 - 300 cantigas
 - sen autores nin música
- Vaticana:
 - copia manuscrita na Biblioteca Vaticana
 - Renacemento
 - 1200 cantigas
 - sen música e aprox. 100 autores
- B.N. Lisboa:
 - copia italiana Colocci-Brancuti
 - fins do XIX
 - 1600 cantigas
 - Arte de Trobar
- Pergamiño Vindel:
 - pergamiño atopado polo libreiro Vindel
 - século XIII
 - sete cantigas de Martín Códax
 - anotacións musicais
- Cantigas de Santa María:
 - dous códices no Escorial, un na B. Nacional, outro na B.N. Florencia

- século XIII
- 427 cantigas

Poetas:

- trobador: compuña a letra e a música. Nobre e aparece citadi co nome e apelidos.
- xograr: interpretaba as composicións alleas, algún deles tamén teñen composicións propias. Aparecen citados polo nome ou alcume.
- segrel: interpretaba e cobraba as súas propias composicións. Pertence á baixa nobreza ou burguesía.
- menestrel: acompañaba con instrumentos musicais as cantigas.
- soldadeira: danzaba ao compás da música das cantigas.
- Escola compostelá: Bernal de Bonaval, Airas Nunes, Xohan Arias
- Corte Afonso X-III: Afonso Eanes do Cotón, Pero da Ponte, Pero Amigo, Paio Gómez Chariño.

Cantigas de amigo:

- recursos:
 - paralelismo: -perfecto - imperfecto (estructural, semántico)
 - leixaprén
 - métrica: redondillo 7,5
- tipos:
 - fieis á tradición
 - estrutura máis complicada
 - incorporadas á cultura trobadoresca
- variedades:
 - mariñas ou barcarolas
 - de romería
 - albas ou alboradas
- especialistas:
 - Martín Códax
 - Mendiño
 - Xoán Zorro
 - Pero Meogo

Cantigas de amor:

- amor cortés-características:
 - submisión do namorado á dama
 - amada distante e admirable
 - estado amoroso = estado de gracia
 - progresión do estado amoroso:
 - suspirante = fenhedor
 - suplicante = precador
 - namorado = entendedor
 - amante = drut
 - mesura
 - senhal
- estrutura formal:
 - de mestría - de refrán
 - cobras unissonans - doblas - singulares
 - rima femia - macho

- recursos literarios:
 - palabra perduda
 - dobre
 - mordobre
 - atá-fiinda
- rompen os tópicos de:
 - o amor físico e alegre (amor platónico e frustración amorosa)
 - morrer de amor, coita de amor
 - a artificiosidade formal
 - alusión á paisaxe e primavera

Cantigas de escarnio e maldicir:

- escarnio: poveñen do sirventés provenzal; non así as de maldicir
- temática:
 - política: Sancho II o Boloñés e maila Guerra de Granada
 - moral
 - social, costumes, persoal:
 - decadencia dos infanzóns
 - tipos sociais
 - xograresca
 - soldadeiras, cregos, abadesas e obscenas.

Cantigas de Santa María:

- Códices: 2 no Escorial, 1 na B. Nacional procedente de Toledo, 1 B. Florencia
- 427 cantigas:
 - narrativas: milagres coa intervención de María; refrán lírico
 - líricas: oracións, loas, cantos
 - Cinco Festas do Noso Señor
 - Cinco Festas de Santa María
 - Cantar dos Sete Pesares que viu Santa María do seu Fillo
 - Unha “maia”
- Afonso X sería autor directo dunhas 100; a nº 223 anotación de Airas Nunes
- métrica e grafía:
 - variedade dende 4 ata 15 sílabas
 - grafía de ll-nn en lugar de lh-nh

Xéneros menores:

- pastorela
- tenzón
- pranto

PROSA MEDIEVAL:

- Ciclos:
 - Bretón: (copias orixinais do s. XIV)
 - lenda de Artur
 - lenda de Tristán e Isolda
 - lenda da Demanda do Grial:
 - Xosé de Arimatea
 - Merlín
 - Demanda do Santo Grial
 - Clásico:

- Crónica Troiana:
 - 185 follas de pergamiño
 - sen unidade lingüística
- Historia Troiana:
 - 219 folios de pergamiño
 - bilingüe: 78 en galego e o resto en castelán
 - inclúe interpolacións da General Historia
- Carolinxio:
 - Miragres de Santiago:
 - versión do Codex Calixtino ou Liber Sancti Jacobi
 - 64 follas de papel de fío
 - principios do s.XV
 - parte haxiográfica: temas do Apóstolo
 - parte narrativo-lexendaria: Pseudo-Turpin
 - inclúe interpolacións as lendas da Epifanía e da Asunción

Historiografía:

- Etapa galego-portuguesa:
 - Crónica Xeral Galega (XII-XIV): versión incompleta en dous manuscritos
 - General Estoria (XIV): versión incompleta en 153 folios en pergamiño
 - Crónica Geral de Espanha: versión p. de 1344 polo Conde de Barcelos
 - Libro de Linaxes: xenealoxías dos nobres do Reino de Portugal
- Etapa galega:
 - Crónica Galega (1404):
 - primeira parte en castelán sobre a historia de España
 - segunda en galego vencellada coa Crónica Xeral Galega
 - Crónica de Santa María de Iria:
 - segunda metade do s. XV
 - autoría do crego Ruy Vázquez
 - 14 follas de papel na catedral de Santiago
 - baseada en dúas obras latinas:
 - O Cronicón Iriense
 - Historia Compostelana.